



Den 8. marts 2016

INSPIRATIONSKATALOG TIL NATURPAKKEN

Der er udarbejdet et inspirationskatalog over initiativer til en kommende naturpakke.

For hvert initiativ er beskrevet den naturmæssige udfordring, hvad der skal til for at løse udfordringen og en angivelse af, om det er et engangsbeløb eller en varig udgift, der er forbundet med initiativet.

Indholdsfortegnelse

Biodiversitet i skov	side 2
> Øget biodiversitet i statsejede skove	side 2
> Øget biodiversitet i privatejede skove	side 3
Biodiversitet på lysåbne arealer	side 5
Mere sammenhængende natur	side 7
> Bedre og mere sammenhængende natur Med medfinansiering fra EU-LIFE fonden	side 7
> Øvrige initiativer	side 8
Artsforvaltning	side 10
Hav	side 11
Friluftsliv	side 13
Moderne miljøforvaltning	side 17

BIODIVERSIET I SKOV

Der er brug for en indsats for at forbedre vilkårene for vilde dyr, planter og svampe i skov. Det kan gøres ved at sikre flere og bedre levesteder, ved at skabe bedre sammenhæng i naturen og ved at iværksætte indsatser for konkrete arter.

I regeringsgrundlaget er nævnt, at der skal udlægges statslig skov til biodiversitetsformål og at et større statsligt skovareal skal stå uberørt, så dyr og planter kan trives og udvikle sig.

Parallelt med arbejdet med naturpakken kigges nærmere på afklaring og tydeliggørelse af definitionen på de begreber, der anvendes på forskellig vis af forskellige aktører på skovområdet. Det drejer sig blandt andet om begreberne "biodiversitetsskov" og "urørt skov".

Øget biodiversitet i statsskovene

Udlæg af skov til biodiversitetsformål på statslige arealer

Udfordringen

Mange af Danmarks arter af vilde dyr, planter og svampe er tilpasset skoven som levested, og mange af de sjældne og truede arter findes kun i skovene. Forbedrede levevilkår beror derfor på den konkrete drift og beskyttelse.

Hvad skal der til?

Et større udlæg af skov til biodiversitetsformål, herunder urørt skov, på Miljø- og Fødevarerministeriets skovarealer vil være et markant skridt for at gavne biodiversiteten i danske skove. I beslutningsforslag B144 fra foråret 2015 fremsat af VKOLA er nævnt udlæg af i alt op mod 25.000 hektar. Der er allerede udlagt ca. 12.500 hektar til forskellige biodiversitetsformål på ministeriets arealer som vil kunne indgå i det samlede mål.

Økonomi

Udlæg af statsskov til biodiversitetsformål vil medføre omkostninger til 1) Dækning af tabte indtægter fra stoppet eller reduceret hugst og 2) Målrettet naturpleje (efter behov). Fsva 1) er der tale om en varig omkostning (tabte indtægter) idet Naturstyrelsens driftsbudget forudsætter hugstindtægter fra skovdriften. Fsva 2) kan der både være tale om engangsudgifter (fx anlægsudgifter til fjernelse af dræn eller omlægning af bevoksning fra nål til løv) og varige udgifter (fx græsningsaftaler)
Kan skaleres.

Konkrete plejeprojekter for biodiversitet i statsskovene

Udfordringen

Der er i Danmark fokus på skovens betydning for at bevare biodiversiteten. Mange arter er tilpasset skoven som levested og mange sjældne og truede arter findes kun i skoven. Der er brug for mere skov med biodiversitetsformål.

Hvad skal der til?

Der kan gennemføres en række konkrete plejeprojekter i statsskovene som vil have fokus på at forbedre eller genoprette levesteder for dyr, planter og svampe. Sådanne konkrete projekter vil samtidig kunne give flere friluftsoplevelser, ligesom der alt efter projekternes karakter kan være positive klimatilpasnings- eller kvælstofeffekter.

Økonomi

Tiltagene vil dels kræve engangsomkostninger til de konkrete projekter, dels vil de kunne medføre løbende plejeudgifter til for eksempel græsning. Kan skaleres.

”Fra plantage til skov” – biodiversitets- og friluftssindsats i de jyske plantager

Udfordringen

Den største andel af statsejede nåletræsplantager ligger i hede- og klitplantager i Jylland. Variationen af arter i nåleskove er generelt lavere end i løvskove og størstedelen af den mest sjældne biodiversitet findes samtidig i løvskove. Nåleskove indeholder dog også vigtig og sjælden biodiversitet og det kan derfor - og især på længere sigt - give god mening at forbedre biodiversiteten i nåleskov, også hvis der er ønske om at indsatsen fordeles mere geografisk jævnt og samtidig give nye friluftsoplevelser.

Hvad skal der til?

Der sættes fokus på at forbedre biodiversiteten og naturoplevelserne i de jyske nåletræsplantager. Der kan afsættes en pulje til hurtigere konvertering fra nåleskov til løvskov/blandskov. Samtidigt afsættes midler til sammen med forskere at afdække den biologiske mangfoldighed og de friluftsmæssige potentialer i plantagerne.

Økonomi

Tiltaget vil dels kræve engangsomkostninger til de konkrete projekter, dels vil det medføre omkostninger i form løbende pleje. Kan skaleres.

Øget biodiversitet i de privatejede skove

Forskere peger på, at en indsats for biodiversiteten i skovene bør ske både i stats- og privatejede skove. Cirka 18 procent af skovene er statsejede og mange skovarter findes ikke på de statsejede arealer.

National tilskudsordning til urørt privatejet skov

Udfordringen

Der er brug for en indsats for at beskytte biodiversiteten i de private skove. En indsats for biodiversiteten på statsejede arealer kan ikke stå alene.

Hvad skal der til?

Der etableres en national tilskudsordning til private skove med fokus på skov med biodiversitetsformål herunder urørt skov. Dansk Skovforening har sammen med DN foreslået, at Naturstyrelsen laver en licitation, hvor skovejere kan melde arealer og projektforslag ind og Naturstyrelsen vælger de tilbud, som giver mest biodiversitet for pengene. Samtidig undersøges muligheden for frivillig udlæg af privat skov til biodiversitetsformål. Det er en forudsætning for en national tilskudsordning, at der er en klar afgrænsning til andre støtteordninger for skov, hvor der sker medfinansiering fra EU (LDP-

tilskudsordninger for skov), da det er et EU-krav, at der ikke er overlap mellem støtteordningerne.

Økonomi

Det skal undersøges nærmere hvordan en national ordning kan sammensættes, herunder om det er engangskompensation eller løbende tilskud over en længere årrække.

Fremme bæredygtigt træforbrug, herunder hensyn til biodiversitet

Udfordringen

Brug af træ kan øge presset på skovene og deres biodiversitet, særligt hvis det ikke er sikret, at træet er bæredygtigt produceret. Bæredygtigt produceret træ betyder, at der er taget en række hensyn i driften, herunder sikring af biodiversitet. Et cirkulære fastlægger regler for sikring af bæredygtigt træ til møbler, byggeri og papir i staten og energibranchen har indgået en rammeaftale om sikring af bæredygtigt energitræ til el og fjernvarme i Danmark.

Hvad skal der til?

En styrket indsats med information om sikring af bæredygtigt træ kan bidrage til yderligere at fremme brugen af bæredygtigt træ i Danmark, også i kommuner og hos private og dermed til at beskytte skovenes biodiversitet

Økonomi

Frivillig vejledning indgår i eksisterende tiltag; dette vil kunne styrkes ved et mindre engangsbeløb til bedre informationen og formidling.

Portal om fremme af biodiversitet og miljøhensyn på ejendomsniveau i skov

Udfordringen

Skovejere og -forvaltere har i dag ikke ét samlet sted at finde viden og inspiration til konkrete forslag til indsatser for natur og miljø i skovdriften

Hvad skal der til?

Der udarbejdes en online portal med nyeste viden om konkrete natur- og miljøhensyn i skovdriften, som bør indgå i uddannelse af skovejere- og forvaltere.

Økonomi

Tiltaget vil kræve et mindre engangsbeløb fordelt på flere år til selve portalen og vidensindsamlingen samt løbende omkostninger til drift af portal.

BIODIVERSITET PÅ LYSÅBNE AREALER

Bedre muligheder for naturpleje

Udfordringen

Regler for tilskud til naturpleje og beskyttelse af naturen kan være en hæmsko for landbrugets motivation til og muligheder for at pleje lysåbne naturområder.

Hvad skal der til?

- Undersøgelse af muligheder for at lette naturpleje med helårsgræsning, herunder opfølgning på katalog for naturpleje
- Supplerende vejledning om § 3-beskyttede områder
- Udvikling af § 3 app som kan vise lodsejeren i mark og skov om et område er registreret som § 3-beskyttet natur.
- Undersøgelse af mulighederne for at gennemføre en bindende udpegning af §-3 beskyttede områder.

Økonomi

Engangsomkostninger til udredninger af muligheder for at lette naturpleje med helårsgræsning og bindende udpegning af § 3-beskyttede områder. Desuden engangsomkostninger til supplerende vejledning om § 3-beskyttede områder. Omkostninger i midlertidig periode til udvikling af § 3 app samt løbende omkostninger til vedligeholdelse af § 3 app.

Græs til gas – Bedre økonomi i naturpleje

Udfordringen

Begrænsede økonomiske incitamentter til at gennemføre naturpleje betyder, at naturpleje ikke er en driftsgren på linje med anden produktion i landbruget. Der er bl.a. behov for udvikling af nye teknologier og maskinel til udnyttelse af biomasse fra naturpleje til biogas. Der findes meget store lavtliggende græsarealer, som ikke har nogen alternativ anvendelse til græs, og hvor en høst derfor vil give landmanden en ekstra økonomisk gevinst samtidig med, at naturen plejes.

Hvad skal der til?

Der er behov for at udvikle maskinel med tilstrækkelig kapacitet til høst og opsamling af biomasse fra vandløbsnære naturområder. Kvæg på græs kan ikke løse udfordringen alene. Konkret kan et igangværende projekt til udvikling af egnede teknologiske løsninger videreføres. En udvikling af maskinel til høst af biomasse vil kunne anvendes til økonomisk optimal og effektiv høst af biomasse fra naturplejeprojekter, som både vil være til gavn for naturen og for vandmiljøet gennem reduktion af kvælstof og fosforpåvirkning (fordi biomassen fjernes). Projektet understøtter teknologiudvikling og motivation for at medvirke til naturpleje, hvor landmænd vil blive en mere aktiv spiller i plejen af den danske natur.

Økonomi

Engangsomkostning til projektgennemførelse. Kan skaleres

Synergi mellem kommunernes klimatilpasningsindsats og ny natur

Udfordringen

Kommunerne skal i de kommende år gennemføre klimatilpasningsprojekter i det åbne land for at mindske risikoen for oversvømmelser. Der er potentiale for også at få en naturgevinst i gennemførelsen af indsatserne.

Hvad skal der til?

- Kommuner inviteres til at deltage i et fælles udviklingsforløb, hvor der ses på synergimuligheder mellem klimatilpasning og ny natur/biodiversitet
- Der etableres en statslig pulje, som kommunerne i samarbejde med forsyningsselskaberne kan gearere med LIFE midler og eventuelt takstmidler, til igangsættelse af projekter i det åbne land. Midlerne kan søges til projekter, der sikrer en bedre sammenhæng og synergi mellem kommunernes klimatilpasningsindsats og naturen.

Økonomi

Engangsomkostninger til gennemførelse af udviklingsforløb med kommunerne samt årlige omkostninger til projektpulje i en midlertidig periode.

Landmænd uddannes til naturplejere

Udfordringen

Manglende viden hos landmænd om regler og muligheder for støtte til naturpleje samt frygt for konsekvenser ved overtrædelse af reglerne kan være årsag til, at nogle landmænd er tilbageholdende med at iværksætte pleje af naturarealer.

Hvad skal der til?

- Udarbejdelse af undervisningsmateriale om konkrete natur- og miljøhensyn, som kan indgå i den fremtidige uddannelse af landmænd.
- Opskalering af indsats for efteruddannelse af landmænd til naturplejere, som kan bidrage til at reducere overtrædelser af plejegræsordningen.
- Informationsindsats med fokus på at videregive konkrete erfaringer fra landmænd om at gøre en indsats for naturen som led i landbrugsdriften.

Økonomi

Engangsomkostninger til udarbejdelse af undervisningsmateriale og formidling samt løbende omkostninger til vedligeholdelse af efteruddannelse

MERE SAMMENHÆNGENDE NATUR

En af årsagerne til, at biodiversiteten er i tilbagegang, er, at der er for langt mellem naturområderne og at områderne er for små. Det gør det vanskeligt for arterne at finde egnede levesteder og sprede sig. Store sammenhængende naturområder vil derfor sikre større artsvariation og gøre naturen mere robust, blandt andet overfor klimændringer.

Bedre og mere sammenhængende natur med medfinansiering fra EU-LIFE fonden

Udvidelse af Natura 2000 naturgenopretningsprojekt i Himmerland

Udfordringen

Sårbare arter og naturtyper i Natura 2000 områder mangler plads og pleje. Målet er at skabe grundlag for gunstig bevaringsstatus (EU-forpligtelse) for bestemte arter og naturtyper ved at styrke sammenhænge i landskabet og gøre naturarealerne mere robuste.

Hvad skal der til?

Eksisterende LIFE projekt kan udvides. I projektet sigtes på at videreudvikle og afprøve rammerne for, at naturpleje kan udvikles til en forretning for landmanden. I projektet kan der f.eks. laves bedre sammenhæng og mere robuste naturtyper, forsøg med målrettet regulering og udvikling af metoder til biomassehøst.

Økonomi

Engangsbeløb til national medfinansiering af det nævnte projekt.

Sammenhængende indsats for naturen i Nordjyllands vandløb

Udfordringen

Der er behov for forbedring af tilstanden i de målsatte vandløb, der er udpeget i henhold til vandrammedirektivet. Et særligt hensyn er at sikre lodsejertilslutning til gennemførelse af nye vandløbsindsatser, der skaber synergi til de øvrige indsatser i vandområdeplanerne.

Hvad skal der til?

I et partnerskab med landbruget og de nordjyske kommuner gennemfører staten et projekt, som kombinerer ønsket om at skabe gode betingelser for en varieret vandløbsnatur med dyrkningssikkerheden for landmænd langs de pågældende vandløb. Hermed håndteres en væsentlig barriere for forbedring af forholdene for vandløbenes fisk og planter. Projektet vil binde indsatser sammen og indgå som en integreret del af den øvrige vandløbsindsats, der tilsammen ventes at kunne forbedre tilstanden i ca. 1.000 km nordjyske vandløb.

Økonomi

Engangsbeløb til national finansiering af det nævnte projekt.

Genopretning af dele af Store Vildmose

Udfordringen

Store Vildmose var oprindeligt en unik højmose. Højmoser er en truet og sårbar naturtype i hele Europa og en naturtype, som EU-landene og Danmark har et særligt ansvar for at passe på. Det har tidligere været vurderet, at det er muligt at genoprette en del af arealet som højmose.

Hvad skal der til?

Der er potentiale for at gennemføre et større naturgenopretningsprojekt i Store Vildmose. Miljø- og Fødevarerministeriet ejer ca. 1075 ha i Store Vildmose. Projektet vil have flere positive natur- miljø- og klimaeffekter:

- Rekreative og naturmæssige værdier.
- Reduktion i udledningen af drivhusgasser
- Reduktion i udvaskningen af kvælstof primært til Limfjorden
- Klimatilpasning i et område, der generelt får store nedbørsmængder

Økonomi

Engangsbeløb til national finansiering af det nævnte projekt.

Øvrige initiativer

Sammenhængende natur – samarbejde mellem stat, kommuner og landmænd

Udfordringen

Manglende sammenhængende natur giver udfordringer for naturens vilde dyr og planter, som har bedst chancer for at kunne overleve og sprede sig, hvis vores værdifulde naturområder dels er store nok og dels er bundet sammen. Naturen går på tværs af kommunegrænser og både stat, kommuner og private lodsejere er nødvendige partnere i forvaltningen af vores natur. Dialog er derfor afgørende for et godt samarbejde.

Hvad skal der til?

- Der kan iværksættes et initiativ (evt. partnerskab med KL) om at styrke samarbejdet mellem stat, kommuner og lodsejere om bedre sammenhængende natur. Konkrete produkter kan være udvælgelse af 3 – 5 dialogprojekter med kommunerne, hvor fokus er at inddrage lodsejere i at skabe bedre og mere sammenhængende natur.
- Det eksisterende biodiversitetskort med overblik over, hvor "hot spots" findes fsva biodiversitet bliver opdateret, så seneste nye viden er medtaget.
- Der gennemføres i samarbejde med forskningsinstitutioner og kommunerne en faglig udredning om mulighederne for at etablere erstatningsnatur.

Økonomi

Dialogprojekterne er engangsudgifter fordelt på et antal år. Der er løbende udgifter til opdatering af biodiversitetskortet. Desuden er der engangsomkostninger til faglig udredning af mulighederne for at etablere erstatningsnatur.

Statsligt rejsehold – vejledning af kommuner om natur-, vådområde-, og klimatilpasningsprojekter.

Udfordringen

Kommunerne står overfor en række komplekse opgaver inden for natur, vandmiljø og klimatilpasningsområdet. Der er behov for en understøttende statslig indsats for at sikre bedst muligt projektforsløb, herunder udnyttelse af synergier i opgaverne.

Hvad skal der til?

Et statsligt rejsehold kan yde specialiseret rådgivning herunder også muligheder for brug af jordfordelingsinstrumentet til kommunerne. Herved opnås målrettede indsatser, der er tilpasset den enkelte kommune og lodsejere og det pågældende naturområde. Naturindholdet i projekterne styrkes på kort og lang sigt. Rejseholdet kan rådgive om en sammenhængende og tværkommunal indsats mellem bl.a. spildevand, natur, klimatilpasning og planlægning. Der er behov for konkrete fyrtårnsprojekter, der kan vise muligheder og potentiale.

Økonomi

Årlig udgift i den periode, som rejseholdet skal eksistere.

Pulje til sammenbinding af værdifuld natur – statslig indsats og opkøb af private arealer

Udfordringen

Flere steder findes en række værdifulde statslige naturområder, som er udfordret enten fordi mindre velbeliggende arealer afskærer naturområder fra hinanden eller fordi naturområderne er for små og ligger for spredt til for alvor at kunne være gode levesteder.

Hvad skal der til?

Oprettelse af pulje til køb af mindre private arealer med det formål at binde eksisterende naturområder sammen. Puljen anvendes til opkøb af arealer i særlige områder, hvor der er peget på, at et opkøb vil have en stor effekt for biodiversiteten. Projekterne vil binde naturområder sammen og vil kunne give både natur- og oplevelsesværdierne i det lokale område et væsentligt løft.

Økonomi

Engangsudgift til etablering af puljen til opkøb og naturgenopretning af arealer.

Mere natur i kvælstofindsatsen

Udfordringen

De afsatte midler til vådområdeprojekter i Fødevarer- og landbrugspakken skal sikre en kvælstofreduktion og kan suppleres med et fokus på at opnå synergieffekter med andre områder fx klimatilpasning, sammenhængende natur eller friluftsliv.

Hvad skal der til?

En tre-årig forsøgsordning skal supplere de frivillige kollektive virkemidler i Fødevarer og landbrugspakken for herved at fremme synergier med andre områder. Dermed opnås større sammenhængende naturområder og koordinering med klimatilpasningsindsatser ved fx opkøb af tilgrænsende arealer udenfor landdistriktsprogrammet eller andre EU-ordninger. Det kan føre til nedbringelse af risiko for oversvømmelse af marker og byområder, mere hensigtsmæssig fordeling af de dyrkede arealer, bedre friluftsliv eller forøgede jagtindtægter. Det er en forudsætning, at der kan fastlægges en klar afgrænsning til den LDP-finansierede indsats.

Økonomi

Engangsudgift over tre år.

ARTSFORVALTNING

Der er brug for en indsats for at stoppe tilbagegangen i biodiversiteten. Det kan gøres ved at sikre flere og bedre levesteder, skabe sammenhæng og iværksætte indsatser for konkrete arter.

Styrket indsats for arter i det åbne land

Udfordringen

Det går fortsat tilbage for agerhøns, harer, stær og viber og andre dyrearter fx, sommerfugle og vilde bier, som lever i det åbne land. Det skyldes bl.a. færre og forringede levesteder.

Hvad skal der til?

- Fortsætte samarbejde med Danmarks Jægerforbund om lokale indsatser for markvildtet. Jægerforbundet har i 2013 startet et markvildtprojekt, der skal skabe bedre vilkår for markvildtet gennem etablering af et landsdækkende net af markvildtflav.
- Der ydes støtte til forsøgsområder/forskningsprojekt som skal undersøge relation mellem terrænpleje og biodiversitet. Derudover foreslås en evaluering af eksisterende tilskudsordninger for vildtet ift. hvor der opnås mest effekt for pengene.

Økonomi

Engangsbevilling til at dække projektets videreførelse i 3-5 år. Engangsbevilling til et forskningsprojekt, der kan analysere og evaluere effekter af de udførte naturindsatser.

Målrettet indsats for truede arter

Udfordringen

En række arter er i tilbagegang, men udviklingen kan vendes ved strategisk fokusering af målrettede indsatser, der forbedrer deres levesteder. Med en kommende ny national strategi for artsforvaltning vil de målrettede indsatser bedre kunne planlægges og prioriteres, så vi får mest natur for pengene.

Hvad skal der til?

- Der oprettes en pulje, som gør det muligt for staten og kommunerne at udføre målrettede indsatser rettet mod prioriterede arter og levesteder, som rammer "flere arter med et smæk". Det kunne f.eks. være arter som sommerfuglen hedepletvinge, klokkefrø eller rødrygget tornskade.
- Der igangsættes et eller flere pilotprojekter, som undersøger, hvordan klimaforandringer påvirker danske arter ved højere vandstand både på levesteder i kystområder og fx ådale i indlandet.
- Der igangsættes et forsøgsprojekt om, hvordan man kan lave nye hjem til flagermus, så man lettere fremover kan anvise alternativer, når gamle træer, bygninger mv. huser flagermus. Det vil kunne løse mange sager med flagermus pt., hvor lodsejere ikke kan fælde træer/boligejere ikke rive huse ned, fordi det ikke er muligt at anvise alternativer.

Økonomi

En flerårig rammebevilling til målrettede levestedsindsatser for vores mest truede arter, der udføres i et samarbejde mellem stat, kommuner og private lodsejere. Derudover engangsbevillinger til forskningsprojekt om klima-natur projekter og til forsøgsprojekt om flagermus.

Invasive arter

Udfordringen

Invasive arter truer den hjemmehørende biodiversitet i Danmark og kan samtidig påføre samfundet omkostninger både til bekæmpelse og i direkte skadevirkninger. Der er i 2015 indført en ny EU forordning, som forpligtiger Danmark til en række indsatser særligt ift. EU-listede arter, men der kan også være et behov for indsatser mod invasive arter, som er i Danmark, men ikke findes på EU's liste.

Hvad skal der til?

- Styrket national indsats mod invasive arter i Danmark, som ikke er på EU listen.

Økonomi

Varige omkostning til en national indsats, der supplerer implementeringen af EU forordning.

HAV

Havet er en vigtig ressource for Danmark og en afgørende del af vores miljø og natur. Påvirkningen af havmiljøet fra menneskelige aktiviteter er stor, bl.a. har stenrevene været udsat for massiv udnyttelse og er derfor en sjælden naturtype i dag. Plastaffald i havet er en udfordring for dyrelivet og til gene for fiskerierhvervet.

En rig natur til havs – genetablering af stenrev

Udfordringen

Stenrev bidrager til en rig biodiversitet i havet og kan have en afledt effekt på dykkerturisme, men stenrev i danske farvande er blevet reduceret som følge af tidligere tiders anvendelse af sten fra havbunden til anlægsprojekter mv.

Hvad skal der til?

Genetablering af stenrev på havet. Det kan f.eks. være en udvidelse af allerede planlagt projekt for genetablering af stenrev ved Gilleleje Flak eller etablering af et nyt stenrev på St. Middelgrund og St. Kirkegrund.

Økonomi

Engangsomkostninger til planlægning og projektgennemførelse.

Renere hav uden affald

Udfordringen

Plastaffald i havet er skadeligt for dyrelivet og er samtidig en gene for fiskerierhvervet og for turismen i kystkommunerne. Forbruget af plast er stigende og plastaffald kan opholde sig i havmiljøet i mange hundrede år, før det endeligt nedbrydes. Det omfatter bl.a. tabte fiskeredskaber – de såkaldte spøgelsesnet.

Hvad skal der til?

Kortlægning af spøgelsesnet og undersøgelse af mulige initiativer til forebyggelse samt fjernelse i særligt sårbare områder. Indsatsen supplerer allerede besluttet informationsindsats, bl.a. rettet mod fiskere.

Økonomi

Engangsomkostning til kortlægning af spøgelsesnet, evt. fjernelse heraf samt undersøgelse af initiativer til forebyggelse.

FRILUFTSLIV

Naturen får i dag 110 mio. besøg om året af voksne danskere. Friluftslivet skaber arbejdspladser, understøtter turismen og giver borgerne bedre sundhed, gode naturoplevelser og bedre undervisningsmuligheder. Der er derfor gode muligheder for at sætte yderligere fokus på at naturen skal opleves, samt at få de befolkningsgrupper ud i naturen, som i dag ikke kommer der.

Friluftsliv skaber vækst og arbejdspladser

Udfordringen

Der er penge og arbejdspladser i friluftsliv. En undersøgelse fra 2014 viser, at danskernes samlede forbrug på friluftaktiviteter er 29 milliarder kroner årligt, og det giver en beskæftigelse svarende til 28.000 fuldtidsjob. En målrettet prioritering af friluftslivet kan gavne turismen og skabe endnu mere vækst og arbejdspladser.

Hvad skal der til?

- Danskernes og turisternes mulighed for cykeloplevelser i naturen og mellem vigtige danske naturområder kan øges ved at skabe sammenhæng i de nationale cykelruter langs den jyske vestkyst og i Nordsjælland
- Samarbejde med HORESTA om at bringe udbydere af naturoplevelser sammen med turistbranchen. Formålet er at blive bedre til at markedsføre dansk natur overfor både danske og udenlandske turister.
- Sammentænkning af mad- og naturturisme. En kampagne, der skaber synlighed om de mange muligheder, som findes inden for natur- og madoplevelser, foreslås iværksat.

Økonomi

Der vil være tale om engangsomkostninger. Cykelprojektet kan skaleres.

Naturoplevelser og læring i naturen

Udfordringen

Naturen og naturoplevelser er til for alle. Der skal være mere oplysning og formidling om og i naturen.

Hvad skal der til?

- Det digitale kort, udinaturen.dk, som samler tilbud ude i den danske natur stilles til rådighed på en nemmere måde via smartphones
- En faglig indsats som gør lærere og pædagoger endnu klogere på naturen – og på at lære fra sig i naturen
- Samarbejde med kommunerne og folkeskolelærere. Kan være ”en dag i naturen” med en naturvejleder – evt. tilbud til alle folkeskoler
- Der kan i forbindelse med fx lancering af Naturpakken gennemføres en landsdækkende ”bioblitz”, hvor kommuner, organisationer, forskere, politikere og borgere bruger et døgn på at kortlægge vilde dyr og planter

Økonomi

Der vil være tale om engangsomkostninger.

Flere skal ud og opleve naturen

Udfordringen

Friluftslivet og naturen giver gode muligheder for at hjælpe sårbare og socialt udsatte grupper i samfundet. Det kan fx være udsatte familier eller flygtninge.

Hvad skal der til?

- Der laves en tilskuds pulje, som kan søges af institutioner, som arbejder med at bruge naturen og friluftslivet til at løfte svage og sårbare grupper.
- Der skabes økonomisk mulighed for konkrete udviklingsprojekter mellem Naturstyrelsen og kommunerne på Naturstyrelsens arealer, så der skabes flere og bedre muligheder for socialt udsatte, personer med særlige problemer og flygtninge.
- Særlige oplevelsesture arrangeres for grupper af socialt udsatte og flygtninge.

Økonomi

Der vil være tale om primært engangsudgifter eller udgifter over få år, mens puljen bør strækkes over nogle flere år. Kan skaleres.

Friluftsfaciliteter i forbindelse med nye naturprojekter under landdistriktsprogrammet

Udfordringen

Der er med landdistriktsprogrammet afsat midler til at sikre skov, pleje af lysåben natur, etablere vådområder og at udtage lavbundsjord mv. Mange af disse projekter er allerede - eller vil med tiden - udvikle sig til naturområder med et rigt dyre- og planteliv. Mange steder er der imidlertid et uudnyttet potentiale for naturoplevelser, også i tidligere etablerede områder, hvor lodsejere, myndigheder og andre efterlyser muligheder for støtte.

Hvad skal der til?

Der afsættes nationale midler til, at lodsejerne kan etablere friluftsfaciliteter i forbindelse med de mange nye naturprojekter under Landdistriktsprogrammet. Midlerne kan fx gives som støtte til lodsejerne til etablering af: vandrestier, fugletårne, shelters, badebroer eller cykelruter. Det er en forudsætning, at der kan foretages en klar afgrænsning til de LDP-finansierede indsatser.

Økonomi

Der kan afsættes et årligt beløb i en midlertidig periode over de næste par år. Kan skaleres.

Effektmåling af friluftsliv - dataindsamlingen skal føres ind i det 21. århundrede

Udfordringen

Data om befolkningens brug af naturen, herunder effekten af nye tiltag, er 10-20 år gamle. Der mangler samfundsøkonomiske analyser af værdien af brugen ift. fx sundhed, undervisning, en gåtur, lokal selvforståelse etc.

Hvad skal dertil?

Der kan til brug for en bedre prioritering blive afdækket effekten af friluftspolitiske tiltag ved 1) at gennemføre en revideret landsdækkende undersøgelse af befolkningens brug af naturen og ønsker til et moderne friluftsliv, 2) etablere et landsdækkende net af tællestationer og 3) gennemføre en samfundsøkonomisk analyse af værdien af brugen af naturen.

Overordnet økonomi

Der afsættes en engangsbevilling.

Befolkningens sundhed og friluftsliv

Udfordringen

Et aktivt friluftsliv styrker både den mentale og den fysiske folkesundhed. Forskning viser, at den vigtigste virkning er et forbedret immunforsvar. Når vi skaber gode muligheder for friluftsliv er vi også med til at forebygge og behandle sygdomme, reducere effekten af livsstilssygdomme og psykiske lidelser.

Hvad skal der til?

- Sammen med sygehusene og lægerne udarbejdes materiale til venteværelser i lægehuse og sygehuse om at bruge naturen som bidrag til et bedre helbred.
- I Naturstyrelsens driftsplaner udpeges områder til særlige helseskove, hvor det vurderes, at effekten på det mentale helbred er særlig stor
- Der igangsættes 5 pilotprojekter, hvor naturen bruges som redskab i kommunernes sundhedsindsats – for at aflaste private skovejere tages primært udgangspunkt i de arealer, som Naturstyrelsen forvalter.

Økonomi

Engangsomkostninger. Kan skaleres.

Friluftsliv, natur og klimatilpasning i byen

Udfordringen

De fleste danskere bor i byerne. Derfor skal vores gader, pladser og parker indbyde til friluftsliv og give frirum i hverdagen. Vi skal gøre byrummet til et aktivt rum, der inviterer til udfoldelse og oplevelser der, hvor man er til daglig.

Hvad skal der til?

- Der etableres en tilskudspulje til projekter, som har fokus på bedre muligheder for byfriluftsliv, hvor klimatilpasning og biodiversitet indgår som kriterier
- Samarbejde med kommuner, DSB og Banedanmark om en "oplevelsespakke" for hovedstadsområdets mere end 2 mio. indbyggere.
- Konference med kommunerne om byernes biodiversitet samt evt. en informationskampagne med mulighederne for at lave små vilde naturpletter i kommunerne

Økonomi

Engangsudgift. Kan skaleres

Flere hundeskove

Udfordringen

Der er ca. 580.000 hunde i Danmark og hund i hvert 4.-5. hjem. Nogle hundeejere er allerede meget aktive naturbrugere, andre i mere begrænset omfang. Der er ifølge Dansk Kennel Klub stor efterspørgsel efter bl.a. flere grønne lufteområder, både i byen og på landet.

Hvad skal der til?

Der oprettes en pulje, som dels kan gå til private skovejere, som vil oprette hundeskove, dels til kommuner og Naturstyrelsen til nye hundeskove. Puljen kan, i det omfang lokale hundeklubber, foreninger mv. kan påtage sig vedligeholdelsen, udstrækkes til at etablere hundelegepladser med små natur-forhindringsbaner, hvor der er udfordringer for både hund og ejer.

Økonomi

Engangsudgift. Kan skaleres.

Moderne miljøforvaltning

Mere natur og mindre intensivt jordbrug i Natura 2000 områder ("noget for noget")

Udfordringen

Der indgår i de udpegede Natura 2000-områder intensive jordbrugsarealer, som ikke bidrager til beskyttelsen af direktivarter, men som alligevel er underlagt de særlige krav, der følger af Natura 2000 udpegningen.

Hvad skal der til?

Der igangsættes i dialog med interessenterne en gennemgang af Natura 2000-områderne med henblik på at mindske andelen af intensivt drevne jordbrugsarealer og at udvide de udpegede områder med mere værdifuld natur, der understøtter direktivmål.

Økonomi

Engangsomkostning til undersøgelse af mulighederne for at justere afgrænsning af Natura 2000 områderne og eventuel efterfølgende faktisk justering.

Effektvurdering af indsatser og styrket overvågning til fremme af biodiversiteten

Udfordringen

Naturindsatser skal målrettes, hvor det er mest relevant, og hvor effekten på biodiversiteten er høj. Der er behov for øget viden om natureffekten af de indsatser, der iværksættes.

Hvad skal der til?

Styrket effektvurdering af indsatser på naturområdet, herunder øget overvågning af udviklingen i dyr, planter og fugle. Det omfatter en styrket overvågning og effektvurderinger af indsatser til fremme af biodiversitet på landjorden, i vandmiljøet og på havet. Formål er at få styrket vidensgrundlaget, så der kan sættes målrettet ind, hvor udfordringerne er størst.

Økonomi

Engangsomkostninger til planlægning af styrket effektvurdering og løbende omkostninger til øget overvågning af naturen og effektvurderinger.

Udvikling af ny lovstruktur for Miljø- og Fødevarerministeriets område

Udfordringen

Lovgivningen på Miljø- og Fødevarerministeriets område er omfattende og kompleks og kan være vanskelig at få overblik over.

Hvad skal der til?

Ambitionen er at skabe en mere enkel, klar og sammenhængende lovstruktur, der kan udgøre inspiration til de kommende års lovgivning på Miljø- og Fødevareministeriets område. Arbejdet vil bygge videre på det eksisterende lovkompararbejde i Miljø- og Fødevareministeriet.

Økonomi

Engangsomkostninger til udvikling af ny lovstruktur.

Nyt styringsgrundlag for MFVMs skov- og naturarealer – naturen tættere på borgere

Udfordringen

Miljø- og Fødevareministeriet forvalter mere end 200.000 ha offentlige skov- og naturarealer for at tilgodese en række almene samfundshensyn (naturbeskyttelse, friluftsliv, vedligeholdelse af fortidsminder, bæredygtig træproduktion). Der findes imidlertid ikke ét sted, hvor det politiske mandat til at afveje de mange samfundshensyn er udstukket klart. Der er derfor behov for et samlet styringsgrundlag for forvaltningen af de offentlige skov- og naturarealer. Styringsgrundlaget vil samtidig udstikke rammerne for store dele af aktiviteterne i den ny Naturstyrelse, der etableres 1.7.2016 som led i regeringens plan om Bedre Balance.

Hvad skal der til?

Der igangsættes en proces, der skal skabe et nyt og klarere styringsgrundlag for, hvordan de statslige skov- og naturarealer skal forvaltes til glæde for danskerne, og som skal sikre, at Naturstyrelsen kan indfri de politiske ønsker.

Økonomi

Engangsomkostninger til udvikling af nyt styringsgrundlag.

Pkt. i VKO's 16-plan om husdyrlovens depositionsregler for ammoniakfølsom natur

Udfordringen

[DEP]

Hvad skal der til?

[DEP]

Økonomi

[DEP]